

Genç İşsizliği ve Dijitalleşme İlişkisi*

Engin ÖZTORNACI ¹

Özet

Genç nüfusta yaşanan işsizlik sorunu sadece ekonomik değil sosyo-kültürel neticeleri de beraberinde taşıyan bir olgudur. Gençlerin yaşadığı işsizlik hem ekonomik büyümeyi hem de sosyal yapıyı tehlikeye sokma potansiyeli barındırdığından giderek daha fazla tartışılan bir konudur. Hem gelişmiş hem gelişmekte olan ülkeler bakımından gençlerin istihdam edilebilmesini sağlayacak kuralları koyan ve uygulayan kamu otoritesinin bu konudaki düzenleme ve denetleme görevleri daha da önem kazanmaktadır. Soğuk Savaş sonrasında yaşanan ekonomik dönüşüm ve değişimler istihdam yapısını ve mesleki yeterlilikleri de etkilemiş çok sayıda yeni iş alanları yaratmıştır. Özellikle teknolojinin değişim hızının artmasıyla iş yapış ve istihdam modelleri farklı bir yöne evrilmiştir. 2020'deki küresel pandemi, öncesinde oldukça kısıtlı gruplarda ve sınırlı sektörlerde uygulama alanı bulunan farklı çalışma modellerinin yaygınlaşmasını süratlendirmiştir. İnternetin hayatın vazgeçilmez olguları arasında yerini almasıyla hem sosyal hem de ekonomik hayatta fiziksel bağlılıktan kopmak mümkün hale gelmiştir. Bu durum özellikle nitelikli işgücünün dijitalleşmenin nimetlerin faydalanabilmesinin yolunu açarken beceri ve eğitim düzeyi düşük genç nüfusun iş bulma olanaklarını kısıtlayıcı sonuçları da beraberinde getirmektedir. Genç işsizliği sorunu ile dijitalleşme ilişkisinin değerlendirilmesi, genç nüfusun gelecekteki ekonomik potansiyelinin artırılmasına yardımcı olabileceği gibi, sosyal adaletin sağlanmasına da katkı sağlayabilecektir. Bu çalışmada genç işsizliği ile dijitalleşme kavramlarının ilişkisi açıklanarak dijitalleşmenin genç işsizliğini azaltma potansiyeli değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Genç İşsizliği, Dijitalleşme, Teknoloji ve İstihdam, Ekonomik Büyüme

Jel Kodu: J21, O33, J64, O14, O15

The Relationship Between Youth Unemployment and Digitalization

Abstract

The problem of unemployment among young people is not only economic but also has socio-cultural consequences. Youth unemployment is an increasingly debated issue, as it has the potential to jeopardize both economic growth and the social structure. The regulatory and supervisory responsibilities of public authorities, both in developed and developing countries, which lay down and enforce rules to ensure the employment of young people, are becoming even more important. The post-Cold War economic transformation and changes have created a large number of new jobs, which have also affected their employment structure and professional skills. Especially with the increasing rate of change in technology, employment and employment models have evolved in a different direction. The global pandemic in 2020 has accelerated the spread of different working models, previously applicable to very limited groups and limited sectors. With the Internet becoming an indispensable part of life, it has become possible to break away from physical attachment in both social and economic life. This opens the way for qualified workers to benefit from the benefits of digitization while limiting the opportunities for young people with low skills and education to find employment. Assessing the relationship between youth unemployment and digitization could also contribute to social justice, as it could help enhance the young population's future economic potential. The study will try to explain the relationship between youth unemployment and the concepts of digitalization, assessing the potential of digitalization to reduce youth employment.

Keywords: Youth Unemployment, Digitalization, Technology and Employment, Economic Growth

Jel Codes: J21, O33, J64, O14, O15

ATIF ÖNERİSİ (APA): Öztornacı, E. (2024). Genç işsizliği ve dijitalleşme ilişkisi. *İzmir İktisat Dergisi*. 39(1). 256-274. Doi: 10.24988/ije.1401410

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, İİBF, Buca / İzmir, Türkiye **EMAIL:** oztornaci@gmail.com **ORCID:** 0000-0003-0095-8916

*Bu çalışma, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülmekte olan "Genç İşsizlik Sorunu ve Çözümüne Yönelik Mali Teşvik Politikalarının Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tezi kapsamında yayınlanmıştır"

1. GİRİŞ

Dijitalleşmenin başta ekonomik faaliyetler olmak üzere hayatın tüm alanlarında vazgeçilmez bir olgu haline geldiğimiz günümüzde toplumun en dinamik kesimini oluşturan gençlerin istihdamı tüm dünyada giderek önem kazanan bir konu haline gelmiştir.

Gençlerin dijitalleşmenin getirdiği olanakları kullanabilme kapasiteleri ile önceki nesillerin iş yapış biçimlerindeki hızlı ve köklü değişimlerle beraber değerlendirildiğinde mevcut şartlarda iş bulabilmenin ya da bu şartlarda çalışmanın sağlayacağı ekonomik ve sosyal getirilerden vazgeçmelerini anlamlandırmak mümkün olmaktadır. Bu durumun bir yansıması olarak fiziksel olarak göç etmeye istekli genç nüfusun dünyanın demografik yapısı ve yaşadığımız çağda var olan sorunları göz önüne alınarak bakıldığında geçmiş dönemlerle kıyaslanamayacak düzeyde arttığı görülmektedir. Ayrıca fiziksel olarak göç edemese bile teknolojinin sunduğu olanakları kullanarak farklı ülkelerdeki firmalar için çalışan gençlerin de varlığı yerel ekonomiler açısından hem makro düzeyde hem de mikro seviyelerde çeşitli sorunları beraberinde getirmektedir.

Türkiye ekonomisi açısından da içinden geçilen süreçte hem dinamik ve yüksek bir genç nüfusa sahip olmak hem de bu gençlere yeterli istihdam olanakları yaratamamak ikileminin yarattığı sorunlarla karşı karşıya kalmanın sıkıntılarını çektiği söylenebilir. Bu bağlamda Türk gençlerinin başta AB ülkeleri olmak üzere gelişmiş ülkelere istihdam için gitmeleri ya da o ülkelerin firmaları için çalışıyor olmaları Türk ekonomisinin rekabet gücünü olumsuz etkileyen bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle nitelikli işgücünün ülkeden çıkma hızında son yıllarda gözlenen artışın katma değeri yüksek teknoloji ağırlıklı mal ve hizmet üretme ve ihracatı arttırma hedeflerini sekteye uğratacağı öngörülebilmektedir. Sorunların çözümünde doğru tespitler büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda genç işsizliği ile mücadele edebilmenin ve başarıya ulaşmanın bütüncül bir yaklaşımla ve toplumdaki tüm paydaşlarla birlikte hareket ederek istikralı ve sürdürülebilir politika önlemleri uygulanmasıyla mümkün olacağı ortadadır.

Bu çalışmada öncelikle genç işsizliği olgusu ele alınarak nedenleri ve ortaya çıkardığı sonuçlar ele alınmıştır. Ardından genç işsizliğinin gelişimi ve göç olgusuyla ilişkisi analiz edilmeye çalışılmaktadır. Çalışmanın üçüncü bölümünde teknolojinin etkileri ve gençliğe yansımaları dijital göçmenlik kavramının ortaya çıkışı ve genç işsizliği ile ilişkisi incelenmektedir. Dijital göçmenliğin ekonomik ve sosyal etkileri ve geleceğe dair perspektifleri bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmeye çalışılacaktır.

2. GENÇ NÜFUSUN İŞSİZLİK SORUNU

Gençlik, insan ömrünün ergenlikten yetişkinliğe geçiş dönemini ifade eden bir kavram olmakla beraber gerek akademik literatürde gerekse de Birleşmiş Milletler (BM), Dünya Çalışma Örgütü (ILO) gibi uluslararası kuruluşlar tarafından yapılan çalışmalarda tanımlanması noktasında üzerinde uzlaşılması zor bir anlama sahiptir. Bu zorluğun temelinde içinde yaşadığı sosyal ve kültürel yapının bireyin olgunlaşmasına doğrudan etkileri olması kadar her ülkenin kendine özgü sosyal, siyasal ve ekonomik açılardan farklılıklar barındırması yatmaktadır.

Ülkeler veya yıllar arasında bir değerlendirme yapılabilmesinin mümkün olabilmesi açısından ILO'nun 138 sayılı Sözleşmesinde yapılan bir tanımla 15-24 yaşları arasında çalışanlar "genç işçi" olarak kabul edilmektedir (Uçkan,2002:12). Yine BM tarafından gençlik, 15-24 yaş grubundaki popülasyonu içermekte ve resmi istatistikler bu tanımlara uygun toplanıp yayınlanmaktadır (O'Higgins, 2001:10).

İşsizlik ise ülkelerin gelişmişlik düzeylerine bakılmaksızın ekonomik, psikolojik, siyasal ve sosyal olarak toplumun tamamını etkileyen önemli bir konudur. Bu anlamda ülkelerin ortak bir sorunu olarak değerlendirilmektedir. Zaim (Zaim, 1997: 170) tarafından çalışmaya istekli ve çalışma gücü

bulunmasına rağmen cari ücret seviyesinde iş arayan ancak bulamayanların toplamı olarak tanımlanan işsizlik bireyin başta ekonomik düzeyi olmak hayatın tüm alanlarını etkileyen bir olgudur. TÜİK' e göre ise işsizler, referans haftasında istihdamda olmayan, son dört hafta içerisinde aktif olarak iş arayan, iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerden oluşmaktadır. Ayrıca iş bulmuş başlamak üzere beklediği için iş aramayan ve üç ay içinde işe başlayacak olan kişiler de işsizlere dâhildir. (TÜİK, 2022).

İşsizliğin uluslararası tanımı da üç kriterden oluşmaktadır. Kişinin işsiz olarak nitelendirilebilmesi için işinin olmaması, iş arıyor olması ve iş başı yapmaya hazır olması uluslararası işsizliğin kriterleridir (Köstekli, 1999: 8). Uluslararası Çalışma (ILO), işsizlik ölçümünde çalışmak isteyen, aktif olarak iş arayan, ancak iş bulamayan kişilere yer vermektedir (ILO, 2020). İşsizliğin toplumda en fazla etkilediği kitle 15-24 yaş arasındaki genç nüfus olmaktadır (İzgi, 2012: 301).

3. GENÇ İŞSİZLİĞİN NEDENLERİ VE SONUÇLARI

Genç nüfusun genel nüfus içindeki payının oransal ve sayısal artışı beraberinde birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu sorunların başında gelen işsizlik sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal sorunların ortaya çıkmasına da sebep olmaktadır. Özellikle gençler arasında başta bilgiye erişim, nitelikli kaynak ve eğitime ulaşım olmak üzere uçurumlar oluşmuş neoliberal ekonomi yaklaşımı altındaki ülkelerde eğitimin kamusal nitelikten özel hizmet statüsüne evrilmesinin bir yansıması olarak aynı yaş grubundaki nesiller arasında fırsat eşitliği ortadan kalkmıştır.

Ayrıca sayısal olarak çoğalan gençlerin iş piyasalarına girmeleri mevcut ekonomik büyümeden daha yüksek bir oranda olduğunda milli ekonomilerin iş yaratma kabiliyetlerini aşan ve işsizliğin yükseldiği bir piyasa yapısını ortaya çıkartmıştır. Bunun kaçınılmaz sonucu olarak emeğin özellikle de düşük vasıflı işlerde değerinin düştüğü gözlenmektedir. Diğer bir sonucu olarak toplumların kültür yapılarına da bağlı olmakla birlikte kadın - erkek işgücü arasındaki farkın kadınlar aleyhine bozulmasıdır. Ortaya çıkan bu duruma teknolojinin yakaladığı ivme ile teknoloji kullanımı yüksek olan gençlerin başka ülkelerdeki yaşlılarının yaşamlarını ve hayat standartlarını görebilme imkanlarını sağlaması eklendiğinde özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere göç etmek isteyen gençlerin sayısında büyük artış ortaya çıkmıştır.

Toplumların geleceğini oluşturan ve en dinamik kesimi olan 15-24 yaş arasında bulunan genç nüfus, işsizlik olgusundan sosyal, psikolojik ve ekonomik bakımlardan olumsuz olarak en fazla etkilenen kitledir. Bu açıdan işsizlik sorunu ele alınırken genç işsizliği öncelikli bir problem olarak önem arz etmektedir (Abdioğlu ve Albayrak,2018:8). Genç işsizliğinin nedenleri incelendiğinde ülkelerin şartları ve ekonomik koşullarının yanı sıra sosyal ve politik faktörlere kadar pek çok etmenin olduğu görülmektedir. Ancak, genel itibarıyla şu faktörler genç işsizliğinin sebepleri olarak sayılabilir:

Ekonomik nedenler; Ekonomilerin durgunluk dönemlerinde iş imkanları azalır ve gençler iş bulmakta zorlanır. Özellikle ekonomik krizler sırasında, işverenler daha deneyimli iş gücüne yönelir ve genç adaylara daha az fırsat sunar. Ayrıca işten çıkarmalar söz konusu olduğunda gençler ilk vazgeçilen olmaktadır. Ekonomik büyümenin düşük seyretmesi durumunda da özellikle gelişmekte olan ülkelere, ülke ekonomisi iş yaratmada yetersiz kalabilir. Bu durum, gençler için uygun iş imkanlarının olmamasına yol açar. Ayrıca yeni ekonomik düzende geçici ve belirsiz işlerin oranı artmaktadır. Bu durum, gençlerin istikrarlı ve sürekli bir iş bulma şansını düşürür. *Beklenti uyumsuzluğu;* Gençlerin aldıkları eğitimin, iş piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilere ve bilgilere tam olarak uymaması, iş bulma şanslarını azaltır. İşverenler, genç iş gücünün yeteneklerinin işe uygun olmadığını düşünebilir. Ayrıca bazı durumlarda genç personelin mevcut personelden daha yüksek eğitim ve beceri düzeyinde olması da sorun yaratabilmektedir. *Rekabet gücü;* Küreselleşme ve teknolojik gelişmeler sebebiyle, iş hayatına giren gençler geçmiş dönemlere kıyasla daha fazla rekabetle karşı karşıyadır. Özellikle yabancı işgücü ve otomasyon, gençlerin iş bulma şanslarını

kısıtlamaktadır. Var olan yeni işlere talebin çok olması sonucu ücret düzeylerinde de azalmanın ortaya çıkması işgücü piyasasına giriş yapmaya çalışan gençler açısından olumsuzluklar doğurmaktadır. *Tecrübe eksikliği*; İşverenler genellikle deneyimli adayları tercih ederler ve bu durum, iş deneyimi olmayan gençler için bir dezavantaj yaratır. Bu, özellikle mezuniyet sonrası dönemde işsizliği etkileyen önemli bir faktördür. Sosyal ve kültürel faktörler; Genç işsizliği, bazı sosyal ve kültürel faktörlerle de ilişkilendirilebilir. Özellikle kadınların iş hayatına girişlerinde toplumsal cinsiyet ayrımcılığının yaşanması, ailelerin eğitime verdiği önem ve sosyoekonomik düzey gibi sebepler gençlerin iş piyasasına girişine etki edebilir.

Bu faktörlerin her biri, genç işsizliği sorununun bir yanını yansıtmaktadır. Görüldüğü üzere genç işsizliği çok boyutlu olarak ele alınması gereken ve çözümü için, hükümetler, özel sektör ve sivil toplum örgütleri tarafından eşgüdüm halinde hareket edilmesi gereken bir sorundur. Ekonominin kendi dinamikleri içinde dönüşüm göstermesi kaçınılmazdır. Taş (2018:1827), yaşanacak dönüşümün iki yönünden bahsetmektedir, ilki çalışma sürelerinin giderek kısalması, ikincisi ise daha iyi bir iş ve kariyer sahibi olabilmek için yüksek vasıflar ve iyi bir eğitimin gerekeceği yönündedir.

Genç işsizliğinin sonuçları, bireysel ve toplumsal düzeyde önemli etkilere yol açabilir. Genç işsizliğinin ortaya çıkartacağı sorunlar şu başlıklar altında ele alınabilir.

Ekonomik etkiler; İşsiz gençler, ülkenin ekonomik potansiyelini tam olarak kullanamazlar ve bu da ekonomik büyümeyi olumsuz etkiler. Ayrıca, genç işsizlerin sosyal yardımlara ihtiyaç duyması devlet bütçesine ek yük getirir. *Sosyal ve psikolojik etkiler*; İşsizlik, gençlerin özgüvenini ve yaşam doyumunu düşürebilir. Uzun süreli işsizlik durumunda, gençlerde depresyon, kaygı ve diğer ruh sağlığı sorunlarına yol açabilir. *Yoksulluk ve gelir eşitsizliği*; İşsizlik, gençlerin gelir elde etme şansını azaltır ve bu da yoksulluk ve gelir eşitsizliğine katkıda bulunur. Genç işsizliği, özellikle dezavantajlı kesimlerde daha yüksek oranlarda görüldüğünde, sosyal ve ekonomik eşitsizlikleri daha da derinleştirebilir. *Suç ve şiddet*; İşsizlik, gençlerin suç ve şiddete karışma riskini artırabilir. İşsiz gençler, yasadışı aktivitelerle uğraşarak gelir elde etmeye çalışabilir veya toplum içinde şiddet eğilimlerini artırabilir. Özellikle boşanma ve intihar oranlarında artış, kadın cinayetlerinde patlamalar yaşanması gibi veriler ile uyuşturucu kullanımının artması vb. sorunlar bu kapsamda değerlendirildiğinde sorunun derinliği daha iyi anlaşılabilir. *Göç*; İşsiz gençler, daha iyi iş imkanları ve yaşam koşulları arayışında başka ülkelere göç etmeyi düşünebilirler. Bu, beyin göçü olarak da bilinen ve ülkenin nitelikli iş gücünün kaybına yol açan bir süreçtir. *Demografik etkiler*; Genç işsizliği, evlilik ve çocuk sahibi olma kararlarını da etkileyebilir. İşsiz gençler, ekonomik güvencesizlik nedeniyle aile kurma ve çocuk sahibi olma kararlarını erteleyebilirler. Bu durum, nüfus yapısı ve doğurganlık oranlarında değişikliklere yol açabilir. *Siyasi ve sosyal istikrarsızlık*; Genç işsizliği, özellikle yüksek oranlarda olduğunda, siyasi ve sosyal istikrarsızlık riskini artırabilir. İşsiz gençler, toplumsal ve ekonomik sistemlere karşı hoşnutsuzluk duyabilirler. Bu durumun toplumun yöneticilerine karşı güvensizlik yaratması ülkenin siyasi istikrarını etkileyecektir.

Genç işsizliğinin bu sonuçları, geniş kapsamlı politikalar ve stratejilerle ele alınması gerektiğini göstermektedir. Hükümetler, özel sektör ve sivil toplum örgütleri, genç işsizliğini azaltmak ve bu sonuçları hafifletmek için bir dizi önlem alabilir ancak bu önlemler eşgüdüm halinde ve bir plan dahilinde uygulanmaları halinde başarılı olabilecektir. Genç işsizliğini ele alan bu çalışma kapsamında genç işsizliğinin seyri OECD ülkeleri, Avrupa Birliği ve Türkiye çerçevesinde aktarılmaya çalışılacaktır.

4. GENÇ İŞSİZLİĞİN GELİŞİMİ

Genç işsizliğini ele alan bu çalışma kapsamında genç işsizliğinin seyri OECD ülkeleri, Avrupa Birliği ve Türkiye çerçevesinde aktarılmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: Dünya Nüfusu

Kıta/Bölge	2010 Nüfusu (milyar)	2010 Nüfus Oranı (%)	2022 Nüfusu (milyar)	2022 Nüfus Oranı (%)	Toplam Nüfus Artış Oranı (%)
Afrika	1.0	14.9	1.4	17.5	40.0
Asya	4.2	60.0	4.7	57.6	11.9
Avrupa	0.7	10.2	0.7	8.6	3.3
Kuzey Amerika	0.5	7.5	0.6	7.5	20.0
Güney Amerika	0.4	5.8	0.4	5.2	10.0
Avustralya ve Okyanusya	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0
Dünya	6.8	100.0	7.7	100.0	13.2

Kaynak: OECD verilerinden yazar tarafından derlenmiştir.

Tablodan da görüleceği gibi, 2010-2022 döneminde dünya nüfusu artmaya devam etmiştir. Afrika kıtası, nüfus artışı bakımından önde gelen bölgelerden biridir ve ilgili dönemde nüfusu %40 oranında artmıştır. Asya, dünya nüfusunun %57'sini oluştururken, Kuzey Amerika ve Güney Amerika nüfusları %20 ve %10 oranında artmıştır. Avrupa ve Avustralya/Okyanusya'nın nüfus artış hızları çok düşük seviyelerdedir.

Demografik değişimlerin ekonomiye yansımalarını gösteren önemli göstergelerin başında işsizlik oranları gelmektedir. 2010-2022 dönemine ait işsizlik verileri Tablo 2 'de aktarılmıştır.

Tablo 2: İşsizlik Oranları

Yıl	AB İşsizlik Oranı (%)	OECD İşsizlik Oranı (%)	Türkiye İşsizlik Oranı (%)
2010	10.1	8.4	11.0
2011	10.2	8.0	8.8
2012	11.3	8.1	9.2
2013	11.0	7.8	9.2
2014	10.2	7.2	9.9
2015	9.4	6.9	10.3
2016	8.6	6.2	10.9
2017	7.7	5.7	10.9
2018	6.9	5.3	11.1
2019	6.3	5.2	13.7
2020	7.2	6.9	13.0
2021	7.5	6.5	9.9
2022	7.1	6.1	9.0

Kaynak: Eurostat, OECD, TÜİK verilerinden yazar tarafından derlenmiştir.

Tablodan da görüleceği gibi, son on yılda AB ve OECD bölgelerinde işsizlik oranları düşmüştür. Türkiye'de ise işsizlik oranı genellikle yüksek seviyelerde kalmıştır ve 2019'da özellikle yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. Ancak, son yıllarda Türkiye'deki işsizlik oranında düşüş görülmüştür.

Genç işsizliğinin gelişimi ele alındığında ilgili dönemde Tablo 3' te de görüleceği gibi, AB ve OECD bölgelerinde genç işsizlik oranları düşmüştür. Türkiye'de ise genç işsizlik oranı genellikle yüksek seviyelerde kalmıştır ve 2019'da özellikle yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. Ancak, son yıllarda Türkiye'deki genç işsizlik oranında düşüş görülmüştür.

Tablo 3: Genç İşsizlik Oranları

Yıl	AB Genç İşsizlik Oranı (%)	OECD Genç İşsizlik Oranı (%)	Türkiye Genç İşsizlik Oranı (%)
2010	21.4	16.4	19.1
2011	21.9	16.0	16.8
2012	23.9	17.0	17.2
2013	23.5	16.1	17.1
2014	22.1	14.6	18.5
2015	20.4	14.0	19.7
2016	18.8	12.9	21.3
2017	17.1	12.0	20.8
2018	15.3	11.2	21.4
2019	14.0	11.0	25.4
2020	16.2	13.5	24.4
2021	16.8	12.9	17.8
2022	16.0	12.3	16.7

Kaynak: Eurostat, OECD, TÜİK verilerinden yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 4 'ten de görüleceği gibi, son on yılda AB ve OECD bölgelerinde büyüme oranları genellikle düşüş eğiliminde olmuştur. Türkiye'de ise 2010-2017 yılları arasında yüksek seviyelerde büyüme oranları görülmüş, ancak son yıllarda düşüş yaşanmıştır. Özellikle 2020 yılında Türkiye ekonomisi düşük bir büyüme oranına sahipken, 2021 yılında toparlanma ve yüksek bir büyüme oranı görülmüştür.

Tablo 4: Büyüme Oranları

Yıl	AB Büyüme Oranı (%)	OECD Büyüme Oranı (%)	Türkiye Büyüme Oranı (%)
2010	2.0	2.9	9.2
2011	1.7	1.8	8.5
2012	-0.4	1.4	2.2
2013	-0.2	1.4	4.2
2014	1.5	1.9	5.2
2015	2.2	2.3	6.1
2016	1.9	1.8	3.2
2017	2.4	2.5	7.5
2018	1.9	2.3	2.8
2019	1.5	1.6	0.9
2020	-6.2	-3.3	1.8
2021	4.6	4.6	9.0
2022	4.4	3.8	5.6

Kaynak: Eurostat, OECD, TÜİK verilerinden yazar tarafından derlenmiştir.

Bu veriler ışığında demografik gelişmelerin dünya çapında az gelişmiş Afrika ve Doğu ülkelerinden gelişmiş Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerine genç işgücünün göçünü yakın gelecek için de ekonomik gelişim açısından da sosyolojik bir olgu olarak ta ortaya çıkardığı sonucuna ulaşılabilir.

Genç işsizliği içerisinde değerlendirilen ancak çok daha geniş bir kapsama sahip olan dünya genelinde nüfus içinde artan bir oranda ne istihdamda ne eğitimde yer almayan gençlik bulunmaktadır. Bu nüfus hem ekonomik hem de sosyal olarak toplumsal hayatı etkilemektedir. Genel anlam olarak 18-24 yaş aralığındaki işgücü dışında kalan ve eğitime devam etmeyen gençleri içeren NEİY kavramı sadece işsiz gençleri değil ayrıca işgücüne dâhil olmayan gençleri de kapsamakta

olduğundan genç işsizliğinden daha büyük bir kitleyi ifade etmekte bu sayede daha toplumsal ve kapsayıcı verileri içermektedir. (Yıldız, 2016:136).

Bu kitlenin durum ve beklentilerini doğru analiz ederek ekonominin gereksinim duyduğu dijital yetkinliklere sahip olabilmelerine dair politikalar geliştirilmesi yalnızca ekonomik değil aynı zaman sosyal açıdan da pek çok sorunun ortaya çıkmasını engelleyecek ve ülkelerin rekabet gücünü arttıracaktır.

Gençlerin küresel gelişmelerin etkilerinden en fazla etkilenecek ana aktör rolünde olduğu bir gelecekte dijital yetkinliklerin istihdam edilebilirlik açısından daha da önemli olacağı değerlendirilmektedir.

5. DİJİTALLEŞMENİN ETKİLERİ VE GENÇLİĞE YANSIMASI

Teknolojinin sunduğu imkanlarla insanların hem iş hem sosyal hayatlarına yeni bir boyut katan dijitalleşme kavramı, esas manasıyla çeşitli şekillerdeki her tür bilginin 'bit'lere ya da bilgisayar diline, mikroişlemciler vasıtasıyla evrilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu sayede bilginin ses, metin, fotoğraf vb. biçimlerinin tüm süreçlerde dağıtımını, iletimi, saklanması ve üretimi kolaylaştırmıştır (Parlak,2020:108; Törenli, 2005: 9899).

Üretim faktörleri olan emek ve sermayenin yanına ve hatta önüne sayısal ve işlenebilir biçime dönüşmüş bilgiyi alan dijital ekonomi kavramı, teknolojinin ortaya çıkardığı bağlantıları ve bilgi ve iletişim teknolojilerini (BİT) etkili biçimde kullanarak kaynak optimizasyonunu sağlayacak bütünsel ekonomik işlemler yelpazesi şeklinde tanımlanabilir (Rong, 2022: 21). İşleme konu olması ve dolaşım hızı artarken önceki teknolojilere göre başta zaman olmak üzere ortaya çıkan kayıplar büyük oranda ortadan kalmış başta bilgisayar ve telekomünikasyon olmak üzere yayıncılık araç ve sistemleri hızla değişen ve gelişen bir yapı haline gelmiştir.

Turizmden ticarete lojistikten insan kaynakları yönetimine kadar neredeyse bütün sektörlerde kurumların gerek iç gerekse de dış paydaşlarıyla yürüttükleri tüm süreçlerde dijital araçları kullanmaları günümüzde zaruriyet olmaktadır. Verimlilik ve karlılık açısından dijitalleşen kurumların yaşadığı atılım rekabette geri düşmek istemeyen tüm firmaları ve sektörleri bu alana yatırım yapmaya zorlamıştır. Bu durumun doğal bir yansıması olarak ülkelerin rekabet gücüne etki ederek neredeyse tüm dünya ülkelerinde en öncelikli başlıklardan biri haline gelmiştir.

Ekonomik ve dolayısıyla sosyal kalkınma hedeflerine katkı sağlayacak en temel unsurlardan biri haline gelen dijital ekonomi, küresel ölçekte neredeyse tüm makroekonomik verilere etki eder hale gelmiştir (Rong, 2022: 27). Küresel çapta rekabet gücünü yükseltmenin kurumsal süreçlerin dijitalleştirilmesi ile mümkün olacağı bir çağ yaşanmaktadır. Bu bağlamda gerekli teknik ve hukuki altyapıların tesis edilmesi kadar kurulacak sistemleri kullanabilme yetkinliğine sahip olacak işgücün yönelik istihdam politikaları da geliştirilmektedir. Sosyal hayatta da önemli bir değişimi beraberinde getiren bir süreç olan dijitalleşme siber sistemler, blokzinciri teknolojisi, sanal gerçeklik, yapay zekâ, öğrenen robotlar ve bulut bilişim teknolojileri vb. teknolojik gelişmelerle hem bireylerin hem de toplumu yöneten devlet organizasyonlarını etkilemektedir (Kaypak, 2009: 215). Örneğin, doğal afetler veya farklı sebeplerle verilerin kaybolmaları veya zarara uğramalarının önlenmesi bakımından dijitalleşme süreci önem arz etmektedir.

Dijitalleşmenin boyutları

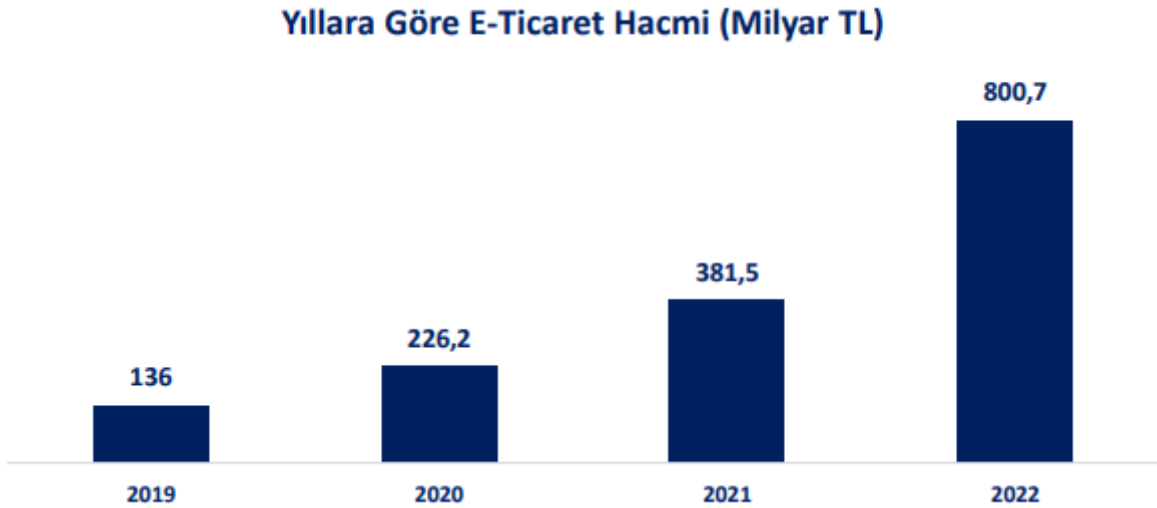
Dijitalleşme bir süreç olarak ele alınan bir kavramı ifade etmektedir. Kavramın dinamik yapısını vurgulamakta ve her geçen gün yeni bir inovasyon ile yeniliklere yol açmaktadır. Bu değişimin hızı ve yönü toplumun yaş, teknolojik altyapı, yeniliğe açık olma, eğitim gibi çeşitli dinamiklerine bağlı olmakla beraber dünyada küresel çapta bir ilerleme olduğu söylenebilir. Dijitalleşme sürecinde mobil cihazların ve internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte birçok alanda çalışma biçimleri,

iş modelleri ve yaşam biçimleri değişmiştir. Elbette dijitalleşmenin iş hayatına etkileri de bulunmaktadır. Üretim süreçlerindeki verimliliği ve hızı artırırken maliyetleri azaltmasının yanı sıra tüketim sürecinde yeni pazarlara açılma imkanlarını kolaylaştırması ve gerek özel sektörde gerek kamu sektöründe süreçlerin yönetimi ile denetiminin zaman ve mekândan bağımsız hale gelmesine olanak tanımaktadır.

Ekonomik aktörlerin organizasyonel yapılanmaları ve kurumsal kalitelerinde de dijitalleşme sürecine bağlı olarak çeşitli değişiklikler ortaya çıkmış ve ulusal ekonomilerde verimlilik ve üretim artışının yanında sosyal değişimi de beraberinde getirmiş olduğundan bu yeni süreç yeni sanayi devrimi şeklinde de nitelendirilmektedir (Yuan vd. 2021: 2). Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde dijitalleşme ve dijital dönüşüm süreçleri devlet politikaları olarak ele alınmaktadır. Çünkü kamunun başta vergi denetimi olmak üzere her türlü denetim sürecini hızlı ve daha düşük vergi harcaması yaparak gerçekleştirebilir hale gelmesi toplumun dijitalleşme düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Bu durum ülkelerin olduğu kadar firmaların da rekabet gücünü etkileyen bir husustur.

İnternet altyapısındaki gelişim göstergeleri, sosyal medya kullanım oranları, internet erişim ve kullanım alışkanlıkları, kullanıcıların nüfusa oranı ve yaş dağılımları gibi göstergeler ülkelerin dijitalleşme sürecindeki durumu ve gelişimine dair durumu göstermektedir. Uluslararası bazı kuruluşların her yıl yayınladıkları raporlarda yer alan bu göstergeler ışığında Türkiye'nin dünya ortalamasından yüksek bir hıza eriştiği ve altyapı yatırımlarının arttırılmasıyla bu eğilimin yükseleceği ortaya gözlenmektedir. Ayrıca kullanıcı profili ve alışkanlıkları açısından da büyüyen bir pazar olmakla beraber girişimcilere fırsatlar sunan bir yapıya sahip olmaktadır (Rekabet Kurumu,2023:2). Teknolojideki gelişmelerin daha da hızlanmış olması, alt yapıların elverişli olması ve daha önceden bilinen bazı teknolojilerin de birlikte kullanılabilmesiyle yaratılan sinerji ile toplumlar kendilerini, üretimden ticarete, eğitimden yaşam biçimine kadar hızlı bir değişimin içinde bulmuşlardır (Kalkınma Bakanlığı, 2018:2) E-ticaretin Türkiye ekonomisindeki payı da yıldan yıla artmaktadır. Yıllara göre artış aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

Grafik 1: Türkiye'de Yıllara Göre E-Ticaret Hacmi

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS), 2023

2023 yılında ise ilk 6 ayda ülkemizde e-ticaret hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %109,7'lik artışla 652,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı ilk 6 ayında e-ticaretin genel ticarete oranı %18,5 iken bu oran geçen yılın aynı dönemine göre %3,2 artarak %19,1 olarak gerçekleşmiştir (ETBİS,2023).

Sadece bugüne dair eylem ve kararlarımızı etkilemekle kalmayan dijitalleşme ekonomik ve sosyal açılardan geleceğe dair tercih ve planlamaları da etkileyen müthiş bir potansiyele sahiptir (Küçükvardar ve Aslan,2021:24). Kaynakların optimal dağılımını yaparak üretkenliği en seviyeye çekebilmek için dijital araçların kullanılmasını içeren yeni bir ekonomik alan olan dijital ekonomi, gerek tarımsal gerekse de sanayi alanında yoğun kullanım alanına sahip olması bakımından akademik anlamda da yoğun biçimde ele alınan bir konu haline gelmiştir (Guo vd. 2023: 2).

Dijital ticaret, dijital finans, dijital pazarlama, veri ekonomisi, yapay zekâ ve dijital iş modelleri dijital ekonominin temel bileşenlerini oluşturmaktadır (Özba ve Yılmaz Genç, 2023:318). Bu açıdan değerlendirildiğinde ekonominin üretim süreçlerinde varolan biyolojik, fiziki ve dijital alanlar arasındaki ayırımları belirginlikten uzaklaştıran yeni teknolojilerin kullanımını içeren Endüstri 4.0 kavramı mal ve hizmete konu ürünlere ait tasarım, kullanım, işletim ve servis işlemlerini dönüştürmekte ekonomik ve sanayide her yönü içeren bir değişimi içermektedir (Küçükvardar ve Aslan,2021:27). Teknolojinin kullanım alanı ve yoğunluğunun artmasıyla işlerin yapılış biçimleri ile talep edilen işin içeriğinde de teslim hızında da önemli değişimler ortaya çıkmakta ve dijital teknolojilerin işgücü için istihdam olanaklarına etkileri önemli hale gelmektedir (Bayar ve Öztürk,2021:120). Elbette ki mal ve hizmet ayırımının bulanıklaştığı dijitalleşmeye bağlı teknolojiler ile üretilen hibrit ürünlerin yaygınlaşmasıyla birbiriyle otomatik iletişime geçen cihazları ifade eden nesnelerin interneti ya da hizmetlerin interneti gibi kavramlarda Endüstri 4.0 kavramının önemli unsurları arasında sayılmaktadır (European Parliament, 2016). Dijital dönüşümün ekonomiye doğrudan ya da dolaylı katkısını ölçebilmek başlı başına bir sorun olmakla beraber dünya ekonomik büyüklüğünün artışı hızlandırdığı uluslararası kuruluşların yayınladıkları raporlardan anlaşılmaktadır.

Çağımız toplumlarının yaşadığı köklü ve yapısal değişim ve dönüşüm süreci dijitalleşme kavramı ile ifade eden edilmektedir (Küçükvardar ve Aslan,2021:23). Gerek bireyler arasındaki iletişimde gerekse de birey kurum ilişkilerinde ana eksen olmaya başlayan dijital mecralar yapısı gereği zaman ve mekândan bağımsız olarak sınırları aşan bir potansiyeli barındırmaktadır. Bunun bir yansıması olarak bireyler içinde yaşadıkları toplum dışında diğer ülkelerde yaşananları da neredeyse eş zamanlı olarak öğrenebilme imkanına sahip olmaktadırlar. Enformasyonun dağılım hızı sayesinde bireyler yaşadıkları toplumun norm ve uygulamalarını başka ülkeler ile kıyaslayabilmektedir. Özellikle 2000 sonrası doğan ve Z kuşağı olarak adlandırılan toplumun genç kesimi beklenti ve taleplerini bu kıyaslama ile biçimlendirmektedir. Bu durum önceki kuşakların sahip olamadığı bir iletişim ve örgütlenebilme yeteneği sağlamakta ve çok kısa sürede yaygınlaşabilmektedir. Elbette beklentilerin karşılanması ve taleplerin yerine getirilebilmesi yerleşik toplumsal normların esnetilmesini zorunlu kılmakta ve başta hukuksal altyapı olmak üzere sosyal hayatın her alanında bir değişimi zorlamaktadır. Bireyin inanç dünyasında da etkiler yaratan bu sürecin insan benliğinde yarattığı travmalar ve inanç göçebeliği olarak literatüre giren din değiştirme ya da dinden çıkma davranışlarının artışı gibi sosyal sonuçları da bulunmaktadır (Çakmak, 2023:7)

Endüstri 4.0 olarak bilinen üretim süreçlerine yönelik yaklaşımın teknolojideki ilerlemesi sadece üretim açısından değil sağlıktan hukuka eğitimden medyaya toplumsal hayatın her alanına sirayet etmektedir. Bu durumun toplumun en dinamik kesimini oluşturan gençler üzerindeki etkisi daha derin ve yoğun hissedilebilir. Kendilerinden önceki nesillere göre dijital araçları daha etkin ve hızlı kullanabilmelerinin yanında bireysel olarak daha özgürlükçü bir nesil işgücü olarak toplumda yerini almaktadır. Özellikle 2000 sonrası doğanların tüketim tercihlerinin önceki nesillere göre farklı olmasıyla arz edilen mal ve hizmetlerin üretiminde de değişimler ortaya çıkmaktadır. Bu durumun toplumun sosyo ekonomik yapısını etkilemesi kadar politik yapıya da etkilerinin olması kaçınılmaz bir durumdur. Dolayısıyla siyasal karar mekanizmalarının da inovasyona uğraması ve dijitalleşmesi beraberinde ortaya çıkan bir gelişmedir. Toplumun taleplerini dikkate alarak politikalar

geliştirilmesi kamu hizmetlerinin de dijitalleştirilmesi bu gelişmelerin yansımaları olarak değerlendirilebilir.

Değişim ve dönüşüm, hızı ve yönü toplumdan topluma hatta aynı toplum içinde farklı sosyo-ekonomik sınıflar arasında bile farklılık göstermekle birlikte yadsınamaz bir gerçek olarak tüm karar vericilerin karşısına çıkmaktadır. Bu değişimi engellemek ya da yönetmek isteyen bir yaklaşımın internetin sınırları aşan merkezizsiz yapısı ile mücadeleye girişmesi çoğunlukla diktatöryal kararları beraberinde getirmekte bu ise toplumun geleceğini oluşturan gençlerin ulus devlet ile ilişkilerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum özellikle Z kuşağında çalışmanın ilerleyen kısımlarında ele alınacak olan dijital göç olgusunu da beraberinde getirmektedir

6. DİJİTALLEŞMENİN GENÇ İŞSİZLİĞİNE ETKİLERİ

Geçmiş dönemlerde olmadığı kadar hızlı bir gelişim ve dönüşümü zorunlu kılan dijitalleşme süreci yüksek teknolojik ürünler geliştirilmesi ve kullanılmasını beraberinde getirmiştir. Sadece mal ve hizmet üretkenliğini değil aynı zamanda sosyal verimliliği de büyük ölçüde kolaylaştırarak (Pan vd. 2022: 303) yeni iş biçimleri ve iş ortamlarının oluşmasını sağlamıştır. Üretimden tüketici memnuniyetine tüm ekonomik süreci içeriğinde barındırabilme potansiyeli ile sosyal etkileşim ve ekonomik karar vericiler arasında bağlantılar kurarak bütünleşmeyi derinleştirmektedir (Lee vd. 2023: 1107). Bu durum yeni dijital ağlar kurulmasına olanak sağlamış ve iş geliştirme süreçlerini hızlandırmış yeni meslekler ortaya çıkmasına neden olmuştur (Garifova, 2015: 738).

Dijital uygulamalar ve içerikler üretmek çağın gerekliliği haline geldiğinden hem kamu kurumları hem de firmalar bu alana yatırım yapmak ve bu konuda yetkinliği yüksek personel istihdam etmek durumunda kalmışlardır. Dijital ekonomiye süratli bir dönüşüm ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınmalarına ivme kazandırmış ve özellikle e-ticarete ve finans sektöründeki gelişmeler yepyeni iş olanakları sağlayarak gelişmeye katkı sağlamıştır. Örneğin Hindistan, Endonezya, Çin gibi gelişmekte olan ekonomilerin hızlı uyum sağlamaları gelişmiş ülke pazarlarında iş yapma olanaklarını arttırarak ekonomik büyümelerini hızlandırmıştır (Yurgiden,2023:170). Dolayısıyla ulusal istihdam politikalarını etkilemiş ve teknolojik yetenekleri ve öğrenme kapasitesi daha yüksek genç çalışabilir nüfus açısından olumlu sonuçlara ulaşılabilmektedir.

Ulusal ekonomi içinde faaliyet gösteren firmaların BİT kullanımının artmasıyla internetin nimetlerini kullanarak küresel erişim sağlamaları ve artı ekonomik değer ortaya çıkarabilmelerinin önünü açan dijitalleşme, ekonomik büyüklüğün artmasına ve bunun bir parçası olarak daha önce var olmayan çalışma alanları ortaya çıkartmış ayrıca yaygın kullanımını da mümkün kılmıştır (Purnomo, 2022: 69). Ulusal ekonomiler açısından en önemli göstergelerden biri olan işsizlik oranları içinde yer alan genç işsizliği açısından ekonomilerin yeni istihdam yaratma kabiliyetleri önemli bir veridir. Bu bağlamda teknolojinin üretim süreçlerinde kullanımının artması üretim faktörlerinden emeğe duyulan gereksinim azaltmış ve değiştirmiştir. Kas gücü yerine makinelerin kullanımı o makineyi kullanma becerisine sahip daha az sayıda ancak niteliği yüksek personel istihdamını beraberinde getirmektedir. Ortaya çıkan yeni teknolojiler ile özellikle sanayi üretiminde emeğin payı giderek azalmaktadır.

Bireylerin buldukları mekândan bağımsız iş yapabilmelerinin önünü açan BİT sanal olarak sürekli bağlantıda kalmayı da mümkün kılabilir. Bunun yansıması olarak iş süreçleri de dijitalleşmiş ve dinamik yapısı küresel çapta yetkin işgücünün oluşturduğu ekosistemin verimli ve etkin yönetilmesini zaruri hale getirmiştir (Diwan, 2020). Üretim miktarını arttırmak ve daha kaliteli ve ucuz maliyetle üretime devam edebilmek amacıyla kullanılan robotların çağımızda sanayi sektöründeki payının artacağı bir gerçeklik olarak görünmektedir (Taghırad, 2013:1). Emek faktörünün üretimdeki payının azaltılarak daha yüksek düzeyde mal ve hizmet üretimine olanak sağlayan dijital teknolojiler, yetkinliği kısıtlı çalışanlar açısından işsizlik ya da daha düşük ücrete razı

olmak gibi sonuçlar doğurmakta ve işgücü piyasasının temel belirleyicilerinden biri haline gelmektedir. Bu sayede organizasyonel yapıda değişiklikleri ve işgörenlerin becerilerini ve iş yapma biçimlerini geliştirmelerine olanak tanır (OECD, 2016:33). Üretimde ortaya çıkan bu yapısal değişim ve emek faktörünün ağırlığını azaltan teknolojiler, iş hayatında yeni bakış açıları geliştirmiştir (Zengingönül, 2005:86). Endüstri 4.0 bu yeni teknolojilerin kullanımını arttırmış az vasıflı ya da vasıfsız işgücü istihdamını azaltarak küresel ölçekte kayıtlı, sosyal güvenceli istihdamın düşmesi sonucunu doğurmuştur (Küçük,2021:385).

Vasıfsız ya da düşük vasıflı işgücünün istihdamını azaltan önemli bir faktör olarak otomasyon sistemleri özellikle nesilden nesile aktarılan bazı mesleklerin kullanımdan kalkmasını sağlamakta el emeğinin yerini makine kullanımı almaktadır. Toplumsal medeniyetin ilerlemesi sürecinin doğasında bulunan bu teknolojik değişim mevcut ekonomik ve kültürel yapıyı aşındırsa dahi kayıtsız kalınamayacak düzeye erişmiştir (Bard vd, 2020:15).

Otomasyon sistemlerinin artık akıllı ağlar ile uzaktan yönetilebildiği, akıllı cihazların nesnelere interneti ile birbirleriyle etkileşime girebildiği çağımızda yapay zekâ teknolojileri ile rutinleşmiş görevler makineler tarafından insana göre çok daha düşük hata oranlarıyla yerine getirilebilmektedir. Küresel rekabet ortamında firmaların rekabetçi kalabilmeleri ve karlılıklarını sürdürebilmelerinin daha yüksek otomasyon ve teknoloji kullanarak üretimden geçtiği genel kabul gören bir gerçekliktir. Bu durum ulusal ekonominin yeni istihdam yaratma kapasitesini etkilediği gibi özellikle iş hayatına yeni girmiş gençler açısından iş bulma fırsatlarını olumsuz etkilemektedir. Uluslararası rekabetin sert koşulları, sanal işgücü ve BİT' te yaşanan gelişmeler istihdam yapısını doğrudan etkilemiş kısa süreli, proje bazlı çalışma biçimlerini iş hayatına yerleştirmiştir. Sağladığı maliyet avantajlarının yanı sıra gereksinim duyulan nitelikli işgücüne erişimi kolaylaştırması gibi sebeplerle özellikle gelişmiş ülkeler sanal işgücüne yönelmektedir. Ancak Sanal işgücünün kurumsal aidiyeti oldukça düşük fakat mesleki aidiyetleri tam zamanlı çalışanlara göre daha yüksek seyretmektedir (Kağnıcıoğlu, 2004:86-87; Gökten, 2018:886). Dijitalleşmenin dönüştürücü etkileri ve rekabette ayakta kalabilmek için gereken inovasyon yüksek vasıflı işgücüne olan talebi küresel çapta neredeyse tüm sektörlerde arttırmıştır (ILO, 2019:7). Bu durum emeğin dijital dönüşümünü beraberinde getirmekte dijital okur yazarlığı yüksek bireylere olan ihtiyacı arttırmaktadır. Özellikle rutin kabul edilen dosyalama, defter tutma vb. işlemlerin ya da var olan enformasyonun raporlanması, sesli asistanlık hizmetleri gibi bilgiyi işleyen sistemlerin artık yapay zekâ ve kullanılan programlarca çok daha hızlı ve hatasız yerine getirilebiliyor olması bu sektörlerde istihdamı tehdit etmektedir (Küçük,2021: 395).

Ülkelerin ve kurumların küresel rekabette ayakta kalabilmeleri hiç kuşkusuz gelişmiş beşerî sermayeye sahip işgücüne sahip olmalarına bağlıdır. Bu bakımdan emeğin değişen ve dönüşen yapısı göz önüne alınarak ulusal eğitim modellerinin yeniden çağın gereksinimleri doğrultusunda yapılandırılması önem arz eden bir konudur. Özellikle çokuluslu şirketlerin gelişmekte olan ülkelerin yetişmiş nitelikli işgücünü sanal ya da fiziksel olarak kullanabilme imkanlarının artmasıyla devletlerin eğitim ve işgücü piyasalarına yönelik politikalarını yeniden tasarlamaları, sosyal güvenlik sistemlerini buna uygun hale getirmeleri ulusal sürdürülebilirlikleri açısından önemli başlıklardır. Bu kapsamda başta mesleki eğitim olmak üzere gerek iş hayatına henüz girmemiş gençlerin yetiştirilmesi gerekse de hali hazırda vasıfsız ya da düşük vasıflarda istihdam edilen çalışanların becerilerini artırıcı eğitim programlarının düzenlenmesi gereklidir (Küçük,2021: 395-397). Yenidünya düzeni, bilgiyi etkili biçimde işleyen bireyler yetiştirmeyi önemli hale getirmiştir. Teknolojinin beraberinde taşıdığı emeğin değişim ve dönüşümü rutin sayılan işleri yapan görece iyi ücretli işgücüne talebi azaltmakta öte yandan düşük ücretle yapılan işleri yapacak işgücü bu durumdan etkilenmemektedir. Buna karşılık çokuluslu şirketlerin kayıtlı istihdam ettiği işçiler ile uzaktan çalışma sanal işgücü istihdamı gibi seçeneklerin ortaya çıkmasıyla kayıt dışı ve sosyal güvenceden uzak bir alanda işgören yüksek vasıflı, nitelikli işgücü arasında kutuplaşmaya müsait

ortaya çıkmaktadır (Goos vd., 2010:43). Özellikle kayıt dışı istihdamın yükselmesi aktüer dengelerin bozulmasına ve sosyal güvenlik sistemlerinin açıklar vermesine sebep olmaktadır. Bu durumun bütçe kaynaklarıyla kapatılmaya çalışıldığı durumlarda ise vergi yükü toplumun tüm bireyleri üzerine yüklenecek ve makroekonomik düzeyi olumsuz etkileyen sonuçlara yol açacaktır.

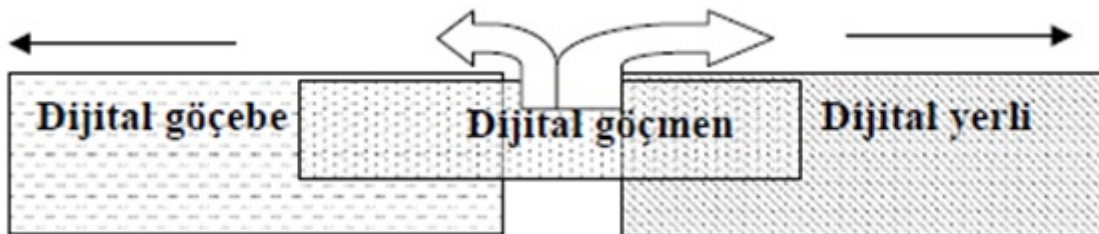
Dijital göç olgusu ve genç işsizliğine etkileri

Göç olgusuyla ilgili yapılan çalışmalar ele alındığında göç ile ilgili hangi açılardan ele alınırsa o bakış açısıyla analizler yapıldığı ve bu sebeple yapılan çalışmaların sonuçları arasında bir uyuma ulaşılamadığı görülmektedir. Özellikle göçün yarattığı etkilerin ele alındığı ampirik analizlerde de aynı teorik çalışmalarda olduğu gibi bir uzlaşma bulunmamaktadır.

Dünyanın demografik yapısı göz önüne alındığında işgücü yaşlanan ve işgücü eksikliği çeken ülkelerin genellikle gelişmiş ülkeler olduğu görülmekte olup bu ülkelerin yüksek gelir düzeyleri sebebiyle göç etmeyi isteyenler açısından çekici oldukları açıktır. Ancak sadece ekonomik değil sosyal ve kültürel öğeleri barındıran bir olgu olarak sadece göç alan ülke açısından değil göç veren ülkeler açısından da yönetilmesi gereken bir süreçtir. Bu bağlamda ekonomi içinde bir üretim faktörü olarak emeğin gelirden aldığı payın ve işgücü piyasalarındaki eğilimlerin önemi daha da artmaktadır. Yaşanan ekonomik ve demografik gelişmeler kadar küresel ısınma, seller, depremler gibi doğal afetlerin ya da bölgesel çatışma ve iç savaşların tetiklediği zorunlu göçlerin gençlerin işgücü olarak istihdamını etkilediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Dijitalleşmenin hızını arttırdığı bir başka önemli konuda işveren ile ilişkilerdir. Özellikle neoliberal politika uygulan ülkelerde örgütlenme sorunları yaşayan işgörenlerin değişen iş akışlarından etkilenmemeleri hayatın olağan akışına aykırıdır. Dolayısıyla yetkinlikleri ve donanımları yeterli çalışanların mevcut şartlar altında çalışmak yerine internetin sunduğu olanaklardan yararlanarak gelir elde etme çabaları dijital göçebeliği ortaya çıkartmıştır. Geleneksel olarak tam zamanlı istihdam edilen bir işçinin haklarına sahip olmadan esnek koşullarda ve uzaktan çalışma koşullarıyla çalışmaya razı işgücünün istihdamı işveren açısından maliyet avantajı yaratırken görece yüksek nitelikli işgücünü yer değiştirme maliyetine katlanmadan istihdam etmeye de olanak tanımaktadır (Küçük,2021:396) Dijital teknolojileri kullanabilmeye yatkınlıkları bakımından doğumlarından itibaren teknolojiyle ilişkili olanlar dijital yerli olarak tanımlanırken daha eski kuşakların dijital beceriler edinerek sürece katılımını “dijital göçebe” (digital settlers) kavramı ile ifade etmek mümkün olabilmektedir. Dijital göçmen (digital immigrant) kavramıysa internetin sağladığı fırsatları kullanarak dijital yetkinlikleri ile üretim sürecine dahil olan genellikle proje bazlı çalışanları ifade etmektedir (Prensky, 2001: 2; Kurt vd., 2013: 3; Palfrey ve Gasser, 2011: 16). Prensky (2001:4), dijital medya araçlarına aşina olanlarla olmayanları dijital yerliler ve dijital göçmenler olarak ikiye ayırır. Dijital göçmenler ise, 1980 öncesinde doğmuş olan nesildir. Dijital göçmenler, dijital dünyanın içerisinde doğmuş dijital yerliler gibi sanal gerçekliğe aşina değil, sonradan uyum sağlamaya çalışan bir nesildir.

Şekil 1: Dijital Yerli-Göçmen-Göçebe İlişkisi

Kaynak: (Askım Kurt vd.,2013:8)

Thompson (2018:14) tarafından zamana ve mekâna bağlı olmaksızın bağımsız olmak için teknolojiyi kullanmaya karar veren kişiler olarak tanımlanan dijital göçebelerin bir yere bağlı olmadan çalışma imkânı, güçlü bir internet bağlantısı olması koşuluyla, dünyanın her yerinde çalışmasını sağlamaktadır. Bu işgücünü oluşturan bireylerin genellikle işleri ile sosyal yaşamları arasındaki sınırları bulanıklaştıran ve hayatlarında teknolojiyi olabildiğince etkili kullanan olduğu gözlenmektedir (Thompson 2019:33).

Dijital göçebelik aynı zamanda bir yaşam tarzı hareketliliği olarak da değerlendirilmektedir. Özellikle cari ücret düzeylerinde ve mevcut çalışma koşulları altında çalışmak istemeyen görece dijital yetkinliği yüksek bireylerin dahil olduğu dijital göçmenlerin yerleşik oldukları ülkelerdeki firmalar yerine gelişmiş ülkelerdeki ya da çokuluslu şirketlere ait işlerde çalışmaları küresel rekabette yer almak isteyen gelişmekte olan ülkelerin ulusal ekonomileri açısından riskler barındırmaktadır. Dijital göçebelik üzerine yapılan çalışmalarda bu bireylerin ya çokuluslu firmalarda uzaktan istihdam edildikleri ya esnek proje bazlı çalıştıkları ya da start-up girişimcilik yaparak ekonomik faaliyetlere katıldıkları görülmektedir.

Bu bağlamda değerlendirildiğinde fiziksel olmayan beyin göçü olarak nitelendirilebilecek bu durumun özellikle genç işsizlik rakamlarını direkt olarak etkilediğinden bahsetmek mümkündür. Çünkü neredeyse tüm işsizlik ölçümlerinde çalışma yaşında olanlar arasında sayılmalarına ve dijital olarak iş yapmalarına rağmen işsiz gözükken bu kesim doğru ve net ölçüm yapmanın imkansızlığını göz önüne sermektedir. Bu durumun hem kamu hizmetlerinin temel finansman kaynağı olan vergi gelirleri açısından hem sosyal güvenlik sistemleri açısından hem de ülkenin rekabet gücü başta olmak üzere makroekonomik göstergeleri açısından olumsuz yansımaları olması kaçınılmazdır.

7. SONUÇ

Gençlik hayatın önemli ve farkındalık düzeyi düşük bir dönemi olmakla beraber bireyin ekonomik ve sosyal olarak varoluş mücadelesine başladığı bir süreçtir. Bu dönemde ortaya çıkan ekonomik ve sosyal sorunların bireyin yaşamında ilerleyen dönemlere olumsuz etkiler taşıması toplumu doğrudan etkilemektedir. Öte yandan dijitalleşme süreci ile başta ekonomik süreçler olmak üzere hayatın neredeyse tüm alanlarında hızlı bir dönüşüm ve değişim yaşanmaktadır. Küresel ölçekte bu değişim ve dönüşüme uyum sağlayabilen birey, kurum ve ülkeler rekabet güçlerini arttırmakta ve pastadan aldıkları pay çoğalmaktadır.

Toplumun en dinamik kesimini oluşturan gençlerin internet erişiminin sağladığı olanakları en yüksek düzeyde kullanabilecek becerilerle donatılarak işgücü piyasalarına girişinin sağlanması ülkelerin sürdürülebilir büyüme, gelir dağılımı, GSYİH gibi makro ekonomik büyüklüklerine etki yaratacaktır. Bu bağlamda politika yapımcıların ve uygulayıcıların gerek ülke içi gerekse de dünya çapında yaşanan değişim ve dönüşümü doğru anlaması ve uygun politika paketleri oluşturmaları gerekmektedir. Geleneksel ayrımla kas gücüne dayalı işlerde çalışanların istihdam edilebilirlikleri robotlar tarafından tehdit altındayken beyaz yaka tabir edilen büro işlemleri yapanların işleri de yapay zekâ uygulamalarının baskısıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum özellikle Dijital göçmen nesillerde tedirginlik yaratsa da dijital yerli kuşaklar bunu bir özgürlük olarak görmektedirler. Ayrıca bu kuşaklarda geçmişteki gibi meslek sahibi olup uzun süre aynı işi yapmak gibi bir gelecek hayali de bulunmamaktadır. Pek çok Z kuşağı bireyi dijital göçebe olmayı ve kısıtlı bir zaman dilimi olan hayatı dilediğince yaşarken ekonomik özgürlüğünü de elden bırakmadan seyahat edebilmeyi ilk tercih haline getirmiştir.

Genç işsizliği sadece ekonomik bir sorun değildir. Eğitimden istihdam politikalarına, gelir dağılımından adalete uzanan bir yelpazede çok boyutlu ele alınarak tüm paydaşların faydasına olacak uygulamalara gereksinim duymakta ve ülkelerin gelişimini sağlayabilecek potansiyeli de barındırmaktadır. Aksine durumda ise ülkeler açısından sosyal ve siyasal sonuçlara yol açabilecektir.

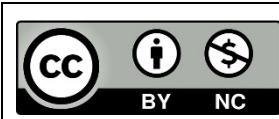
Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin bazen ekonomik bazen de sosyal sorunlar sebebi ile ülkelerinde göçmeye niyetlenen yetişmiş, dijital becerileri yüksek işgücünü çokuluslu şirketlere ya da gelişmiş ülkelere kaptırmaları bu ülkelerin rekabet gücünü azaltmakta, ekonomik ve sosyal gelişimlerine ket vurmaktadır. Dijitalleşme ile yer değiştirme maliyetleri olmadan beyin göçü mümkün olmakta zaman ve mekândan bağımsız olarak BİT ile üretim süreçlerine katılabilme imkanları çoğalmaktadır. Bir başka yansıması olarak bu işgücü kayıt dışı istihdam edildiğinden sosyal güvenlik sistemleri üzerinde de olumsuz etkiler yaratmaktadır. Dolayısıyla sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde en kritik kaynak olan yetişmiş, nitelikli işgücünün ulusal ekonomi için önemini anlayan ve bu yönde politikalar geliştiren ülkeler geleceğe yön verirken tersi uygulamalar yapan ülkelerde toplumsal sorunlar katlanarak artmaya devam edecek ve çözüm maliyetleri yükselecektir. Dolayısıyla göç olgusunun hem demografik hem sosyal hem de ekonomik sonuçları karar vericiler açısından çok dikkatle değerlendirilmeye muhtaçtır. Sahip olunan potansiyeli başka ülkelere kaptırmamak önümüzdeki dönemde gelişmenin anahtarı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Abdioğlu, Z., Albayrak, N. (2018). Genç işsizlik, eğitim ve ekonomik büyüme. *Global Journal of Economics and Business Studies*, 7(13), 8-20.
- Askım Kurt, A., Günüş, s., ve Ersoy, M. (2013). The current state of digitalization: Digital Native, Digital Immigrant and Digital Settler. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 46(1), 1-22. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001271
- Aydos, m., Demir, Y. D. D. Ç. (2021). Eğitim Seviyelerine Göre Genç İşsizliğinin Ekonometrik Analizi: Türkiye Örneđi. *İzmir İktisat Dergisi*, 36(1), 109-126. <https://doi.org/10.24988/ije.202136108>
- Bard, A. & J Söderqvist & A. Larsson (2020). Behind the history of labor,Technology as the driving force. In *The Digital Transformation of Labor Automation, the Gig Economy and Welfare Book*. New York: Routledge, (Ed). A.Larsson and R.Teigland, Doi: 10.4324/9780429317866-2, 15-31.
- Bayar, H. T. ve Öztürk, M. (2021). Teknolojinin İstihdam Üzerine Etkisi: VAR Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26 (2), 119-127. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/sduibfd/issue/62132/865294> 09.06.2023
- Çakmak, Fikrullah. "Dijital Çağın İnanç Problemi: İnanç Göçebeliği". *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 30 (June 2023), 6-31. <https://doi.org/10.35415/sirnakifd.1245524>.
- Diwan, P. (2020). Digital Economics-What is it? Digital Economics — What is it? This is the first part of a multipart... | by Parag Diwan | Medium (06.03.2023).
- ETBİS (2023), Ticaret Bakanlığı Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi, 2023 Yılı İlk 6 Ay Verileri,<https://www.eticaret.gov.tr/dnnqthgzvawtdxraybsaacxtymawm/content/FileManager/Dosyalar/2023%20OCAK-HAZ%20BÖRAN%20E-T%20CARET%20BÖC%309CLTEN%20BÖ.pdf> , 25.10.2023
- European Parliament. (2016). Industry 4.0.
- European Parliament. (2016). Policy Department A: Economic And Scientific Policy Industry 4.0, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/570007/IPOL_STU\(2016\)570007_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/570007/IPOL_STU(2016)570007_EN.pdf) 11.09.2023
- Garifova, L. F., (2015). Infonomics and The Value of Information in The Digital Economy, *Procedia Economics and Finance*, 23, 738-743.
- Goos, M., Manning, A. ve Salomons, A. (2010). Explaining Job Polarization in Europe: The Roles of Technology, Globalization and Institutions, CEP Discussion Paper No 1026, <https://cep.lse.ac.uk/pubs/download/dp1026.pdf> , 11.04.2023
- Gökten, P.O. (2018). Karanlıkta Üretim: Yeni Çağda Maliyetin Kapsamı. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20(4), 880-897.
- Guo, B., Wang, Y., Zhang, H., Liang, C., Feng, Y., Hu, F. (2023). Impact of The Digital Economy on High-quality Urban Economic Development: Evidence from Chinese Cities, *Economic Modelling*, 120, 1-11.
<https://www.tuik.gov.tr/media/microdata/pdf/isgucu.pdf> 19.10.2023
- ILO (2019). Skills shortages and labour migration in the field of information and communication technology in India, Indonesia and Thailand. International Labour Organization, ISBN: 978-92-2-133280-0.
- İzgi, B. B. (2012). Genç İşsizliği ve Eğitim ile Olan İlişkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(41), 295-310.

- Kağncıoğlu, D. (2004). *Endüstri İlişkileri*. Eskişehir: T.C.Anadolu Üniversitesi Yayını, Yayın No.1573.
- Kalkınma Bakanlığı (2018), On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) Dijital Ekonomide Meslekler ve Yetkinlikler Çalışma Grubu Raporu, [https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/DijitalEkonomideMeslekler ve YetkinliklerCalismaGrubuRaporu.pdf](https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/DijitalEkonomideMeslekler%20ve%20YetkinliklerCalismaGrubuRaporu.pdf) 21.10.2023
- Kaypak, Ş, (2009), “Küreselleşme Sürecinde E-Dönüşüm ve Belediyelere Yansıması”, 7. Uluslararası Bilgi,Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiri Kitabı, Yalova, ss.215-234.
- Köstekli, Ş. I. (1999). Dünyada ve Türkiye'de İşsizlik. Türk-İş. <http://kutuphane.turkis.org.tr/cgi-bin/koha/opac-retrieve-file.pl?id=45eb6a45c9be0cdedd600a9afc966b41> 12.10.2023
- Kurt, A., Günüş, S., Ersoy, M. (2013). The current state of digitalization: Digital Native, Digital Immigrant and Digital Settler. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 46(1), 1-22
- Küçük, Ö. (2021). Emegın dijital dönüşümü ve istihdam. Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi, 4(8), 307-328.
- Küçükvardar, M. ve Aslan, A. (2021). Dijitalleşmenin Ekonomik, Teknolojik, Toplumsal ve Etik Etkilerinin Uluslararası Raporlar Üzerinden Analizi. Intermedia International e-Journal, 8(14) 21-38. doi: 10.21645/intermedia.2021.99, 12.10.2023
- Lee, C. C., Zeng, M., Luo, K. (2023). Food security and digital economy in China: A pathway towards sustainable development, Economic Analysis and Policy, 78, 1106-1125.
- OECD (2016). New Markets and New Jobs in the Digital Economy. <https://www.oecd.org/digital/ministerial/meeting/New-Markets-and-New-Jobs-discussion-paper.pdf>
- O'higgins, N. (2001). Youth unemployment and employment policy: A global perspective. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3019316 01.01.2023
- Özbay, R. D., Yılmaz Genç, S. (2023). Dijital Ekonomi: Sistematik Bir Literatür Araştırması. JOEEP: Journal of Emerging Economies and Policy, 8(2), 1-5.
- Palfrey, F., & Gasser, U. (2011). Born digital: Understanding the first generation of digital natives. Basic Books. https://www.academia.edu/33253532/BORN_UNDERSTANDING_THE_FIRST_GENERATION_OF_DIGITAL_NATIVES, 12.02.2023
- Pan, W., Xie, T., Wang, Z., Ma, L. (2022). Digital economy: An innovation driver for total factor productivity, Journal of Business Research, 139, 303-311.
- Parlak, M. Ş. Ç. B. (2020). Bir İmkân Olarak Dijitalleşme ve Dijital Belediyecilik: Muş Belediyesi Örneđi. II. Uluslararası Muş Sempozyumu Tarih-Siyaset-Ekonomi-Kültür-Edebiyat 22-23 Ekim 2020, 107.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. On the horizon, 1-5, <https://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives.%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>, 09.01.2023
- Purnomo, A., Susanti, T., Rosyidah, E., Firdausi, N., Idhom, M. (2022). Digital Economy Research: Thirty-five Years Insights of Retrospective Review, Procedia Computer Science, 197, 68-75.
- Rekabet Kurumu (2023). Dijital Dönüşümün Rekabet Hukukuna Yansımaları, <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/dijital-piyasalar-calisma-metni.pdf>, 17.09.2023

- ŞAHİN, M. C. (2009). Yeni Bin Yılın Öğrencilerinin Özellikleri. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt: 9, no: 2, (155-172).
- Taghırad, Hamıd D. (2013). Parallel Robots. Boca Raton: CRC Press.
- Taş, H. Y. (2018). Dördüncü Sanayi Devrimi'nin (Endüstri 4.0) Çalışma Hayatına ve İstihdama Muhtemel Etkileri. OPUS International Journal of Society Researches, 9(16), 1817-1836. <https://doi.org/10.26466/opus.479123>
- Thompson, B. Y. (2018). Digital nomads: Employment in the online gig economy. Glocalism: Journal of Culture, Politics and Innovation, 1, 1-26. https://www.researchgate.net/profile/Beverly-Yuen-Thompson/publication/327405761_Digital_Nomads_Employment_in_the_Online_Gig_Economy/links/5b8d974d299bf114b7f04907/Digital-Nomads-Employment-in-the-Online-Gig-Economy.pdf
- Thompson, B. Y. (2019). The digital nomad lifestyle:(remote) work/leisure balance, privilege, and constructed community. International Journal of the Sociology of Leisure, 2(1-2), 27-42. <https://link.springer.com/article/10.1007/s41978-018-00030-y>
- Törenli, N. (2005). Yeni Medya, Yeni İletişim Ortamı. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- TÜİK. (2022). İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti. Türkiye İstatistik Kurumu:
- Uçkan, B. (2002). Küreselleşme ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). *Çimento İşveren Dergisi*, 6(16), 5-17.
- Yıldız, E. (2016). Eğitimde ve İstihdamda Yer Almayan Gençler (NEET) Avrupa Birliği Gençlik Garanti Programı ve Türkiye İçin Öneriler. Türkiye İş Kurumu Uzmanlık Tezi
- Yuan, S., Musibau, H. O., Genç, S. Y., Shaheen R., Ameen, A., Tan, Z. (2021). Digitalization of economy is the key factor behind fourth industrial revolution: How G7 countries are overcoming with the financing issues? *Technological Forecasting & Social Change* 165, 1-7.
- Yurgiden, H. (2023). Dijital Ekonominin Ülkelerin Büyümelerine Olan Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme. *Ulusal ve Uluslararası Sosyoloji ve Ekonomi Dergisi*, 5(1), 158-172.
- Zengingönül, O. (2005). Nedir Bu Küreselleşme? Kaçabilir miyiz? Kullanabilir miyiz? *Siyasa*, 1(1), 85-106.

© Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license.
(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

EXTENDED ABSTRACT

The Relationship Between Youth Unemployment and Digitalization

The article "The Relationship between Youth Unemployment and Digitalization" focuses on the unemployment problem of the young population and the relationship between this problem and digitalization. The article emphasizes that youth unemployment is a complex problem that has not only economic but also socio-cultural consequences. It is stated that unemployment has the potential to threaten both economic growth and social structure. The importance of the role of public authorities that define and implement the necessary rules for the employment of young people in developed and developing countries is emphasized.

The economic transformation and changes that took place after the Cold War affected the employment structure and professional qualifications, which led to the creation of many new jobs. The rapid change in technology has led to the evolution of business models and employment, and the global pandemic in 2020 has accelerated the spread of different working models that were applied in limited groups and sectors. With the internet becoming an integral part of life, it has become possible to break away from physical attachment in social and economic life. This situation, while enabling the qualified workforce to benefit from the opportunities brought by digitalization, has led to restrictive consequences for the job opportunities of young people with low education and skill levels.

The article suggests that evaluating the relationship between the youth unemployment problem and digitalization can contribute to increasing the future economic potential of the young population and ensuring social justice. In this context, the relationship between the concepts of youth unemployment and digitalization will be explained in the article, and the potential of digitalization to reduce youth unemployment will be evaluated.

The article addresses the relationship between youth unemployment and digitalization in both economic and socio-cultural dimensions. The unemployment problem, especially among young people, leads to widespread economic and social impacts. The article examines in detail the causes and consequences of youth unemployment, the effects of digitalization, and how these two phenomena interact with each other. The article comprehensively addresses the effects of youth unemployment and digitalization. The complex relationship between the innovations brought by digitalization to the business world and the youth unemployment problem is evaluated both at the national and global level. In addition, a deep analysis is presented on the effects of digitalization on economic and social life, changes in the labor market, and the socioeconomic consequences of youth unemployment.

The article addresses the relationship between youth unemployment and digitalization in both economic and socio-cultural dimensions. The unemployment problem, especially among young people, leads to widespread economic and social impacts. The article examines in detail the causes and consequences of youth unemployment, the effects of digitalization, and how these two phenomena interact with each other.

Causes and Consequences of Youth Unemployment

Lack of experience; Employers' preference for experienced candidates creates a major disadvantage for young people without work experience. *Socio-cultural factors;* Social and cultural factors, especially gender discrimination and the importance attached to education, can affect young people's entry into the labor market. *Economic and psychological effects;* The inability of unemployed young people to fully utilize the country's economic potential negatively affects economic growth. In addition, unemployment can lower young people's self-esteem and quality of life and lead to depression and other mental health problems. *Poverty and income inequality;* Unemployment

reduces young people's chances of earning an income, which contributes to poverty and income inequality. *Crime and violence*; Unemployment can increase the risk of young people becoming involved in crime and violence. *Migration*; Unemployed young people may consider migrating to other countries in search of better job opportunities and living conditions. *Demographic effects*; Youth unemployment can also affect marriage and childbirth decisions. *Political and social instability*; Youth unemployment can increase the risk of political and social instability.

Effects of Digitalization and Its Reflections on Youth

The possibilities of technology; Digitalization is adding a new dimension to business and social life. By facilitating the processing and transmission of information, efficiency and profitability increase. *The digital economy*; The digital economy uses the connections offered by technology and information and communication technologies effectively to optimize resources. *Sectoral effects*; In almost all sectors, it has become essential for institutions to use digital tools. *Social change*; Digitalization is bringing about a significant change in social life with technological developments such as cyber systems, blockchain technology, and artificial intelligence. *Effects of digitalization on business life*; It increases productivity in production processes while reducing costs, facilitates the opportunity to open up to new markets, and allows the management and control of processes to become independent of time and space. *Digitalization and employment*; Digitalization has led to the emergence of new job forms and work environments and has led to the emergence of new professions. *Digitalization and education*; Digitalization makes it necessary to restructure education models, especially for young working-age people with high technological skills and learning capacity. *Digital nomadism*: Digital nomadism covers individuals who are employed remotely or work